

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— szeptember 4

(A kormány az oka.) Az ország tagadhatatlanul bajokkal van tele, még pedig letagadhatatlan bajokkal. Hogy azok vannak és nem szűnnek meg tüstént nyomban, azért a kormányt okolják a haladópartiak, a nemzetköziek és a nemzetiségek. Mert amit eléztek harminc esztendeig a bajos állapotokat hétféjü sárkánynya hizlaló szabadelvűeknek, azt fel kell róni a négy hóuapos nemzeti kormányra. Negy hónap alatt a gyermek sem születik meg, Herkules sem pillanat alatt söpörte ki Augias istállóját. Inkább attól félnek ők, hogy az új kormány előbb-utóbb kisöpri a hulladékot, ez pedig az ő élet-elemek!

(Miért öltözködünk?)

A jales Hertel Miksa érdekes cikket közöl egy német lapban az öltözködés pszichológiájáról. Csevegésében több oldalról megvilágítja azokat az okokat, amelyek az embert öltözködtetésre készítik. Minderelőlt az ösztönt lehet nevezni. A természeti szükséglet készíti az embert az öltözködtetésre. Vedekeznie kell a hideg, nedvesség, a forróság és az időváltozások ellen. Az öltözködtetés tehát egyenes összefüggésben van a testi szervezettel, amelyben annak tevékenységét előmozdítja, vagy egyáltalában elősegíti. A megmelegítés által jóleső érzést idéz elő, emeli a közérzetet. Ha az öltözet nem tenné ezt a szolgálatot, akkor állandó kellemetlen érzések és ezzel kapcsolatban kedvetlenségek gátolják működésének közre. A ruházatnak messze-menő elhanyagolása fájdalmat, a szervezetben való zavart, betegséget és halált is vonhatna maga után. A különböző klimatikus jelenségek nagy befolyással vannak a ruházatra. Az egyes földrajzi magassági és szélességi fokok, az év és napszakok az öltözködtetés változtatását teszik szükségessé. Ugyancsak ösztönszerűleg öltözködünk, hogy a meztelenséget beföldjük. Ha nem tehetnők ezt, az örökös szegényérzet állandóan gátló befolyással volna ránk és egyes esetekben tehetetlenné is tenné. Az a biztos tudat, hogy meztelenségünk fedve van, engedi csak meg, hogy a társaságokban megjelenjünk, munka vagy élvezetek után járjunk és éljünk. Állandóan tehetjük azt a megfigyelést, hogy az öltözködtetés milyen biztonságot kölcsönöz az egyének a fellépésében. A civilizációnak is van része abban, hogy ruhát hordosh; mert ez a szokás nem természetes, hisz vannak népek,

melyek kevés ruhával is beírják, sőt anélkül is járnak. Nagy befolyása van a ruházatködtetésnek a szerelmi életre is. A nő pl. öltözködik, hogy tetsék. A természet is felrubázta egy-némely bájjal a ruházatot csak elősegíti a vonzó erő tökéletesbítését és oly magaslatra viszi, hogy a férfi rendszerint áldozatul esik. A nő bizonyos formák és színek szerint öltözködik, egyéni sajátosságai szerint, összhangzásba tudja hozni a testet és a ruházatot s egy szerencsés izgató kapcsolatot tud létrehozni a kettő között. Változtatja ruháit, különös finomsággal mesterségesen elváltoztatja testét, ékesíti magát s ezekkel és más-efélékkel nagy benyomást tud a férfiakra gyakorolni. S azt a ravaszsgot, amelylyel ezt teszik, nem szabad elítélni, nem is kell nevetéssé tenni, szükségtelennek mondani, vagy olyanak álitani, amelyért egy leánynak szégyelnie kellene magát. A nőnek sorsa az, hogy tetsék s csak az életöztönt követi, ha ennek eleget tesz. Ha csak egy nem volna a világon, a ruházatot bizonyára szegényesebb volna.

Tanítók dolga.

— szeptember 4.

A két nagy gyűlés, melyet a magyarországi tanítók tartottak meg Budapesten, megdöbbentő mélységeit mutatta be a tanítók nyomorúságának. A nemzet napszamosai ma is ugyanabban a súlyos anyagi helyzetben sanylódnak, melyben tíz esztendő előtt. Helyzetük nem javult, valahányszor a magyar tanítóktól megszokott alázatos hangon kértek valamit, ígéreteken kívül nem kaptak semmit. A nagy elégtelenség, amely a tanítósság körében dul, elemetáris erővel tört ki a gyűléseken. Emberemlékezet óta panaszkodnak a tanítók rossz javadalmazásuk miatt, a nyomorgás, sőt inség állandó lakói sok falusi iskolaháznak.

Nem mondhatnók ugyan, az hogy utóbbi évtizedben nem emelkedett volna a tanítók jövedelme, de ez az emelkedés éppenséggel nem áll arányban az életigények és az élelmiszerek árának emelkedésével. Négy száz forint a minimuma a tanítói fizetésnek s ebből manapság még egy gyári munkás sem tud megélni. Amidőn a tanítónyomorúságról van szó, nem beszélünk a városi tanítókról, akiknek nagyobb alapfizeté-

sük és számos mellékjövedelmük van, hanem a falusi, leginkább nemzetiségi vidékeken működő tanítókról, akik pedig oly nagyfontosságú kulturmissziót teljesítenek. Ezer és ezer tanító van ilyen s egyik legfontosabb feladata az államnak és társadalomnak, hogy ennek a magyarországi kulturviszonyokra oly szégyenletes állapotnak véget vessen.

Az idén már nem kértek, hanem követeltek a tanítók, olyan radikális hangokat még egy tanító gyűlésen sem hallottuk. Nem is beszéltek másról, mint a maguk nagy nyomorúságáról s elkeseredve tárgyalták az állam és a társadalom közömbösségét.

És ami szintén legelőször történt meg, egyes kollégák felszólították a tanítókat, hogy a nemzetközi osztályharc alapján szervezkedjenek és így igyekezzenek jogos érdekeiknek érvényt szerezni. Nagy megnyugtatónkra szolgál, hogy a nemzetközi harcra adó felszólítás a hazafias megnyilatkozások egész sorozatát váltotta ki a tanító gyűlésből, a nemzet napszamosai ma is ugyanazok, akik voltak annyi évszázadon keresztül: becstülettel szolgálják a hazát, az ifju nemzedék szívébe ültetik a hazafias lelkesedés plántáját, amely kikél és megtartatja e néppel az ezer esztendő hazát.

Intő jel azonban ez az incidens az illetékes körökre nézve, hogy ne várokoztassák sokáig a tanítósságot, orvosolják sérelmeit, mert Isten óvja Magyarországot attól a veszedelemtől, hogy a tanítói kar is a mindentigéző internacionálé karjai közé vesse magát.

Kevés az, amit a tanítók kérnek. Jóval kevesebb aránylag, mint amit a munkások követelnek az ő bérmozgalmaikban. Ha igaz az, hogy a német-francia háborút a német iskola mesterek nyerték meg — pedig ez igaz — akkor megdönthetetlen tény az is, hogy Magyarország jövője egy hazafias szellemtől áthatott meglegedett tanítói kar vállain nyugszik.

Politikai hírek.

A sziléziai hadgyakorlatok vége. Tescheuból jelentik: A mai nappal véget ért a sziléziai hadgyakorlatok és a király a lakosság élénk óvációi között visszavonult kastélyába.

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testet, megszünteti a köhögést, elűzi az éjszakai izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéketlen utáztatokat is küldnek, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapástó orvosai rendelkezésére a gyógyszerárakban. — Ára füzegonként 4.— koron.

Törvényjavaslat a kuriai bírás-zodásról. Több napilap közölte, hogy a képviselő választási ügyekben való kuriai bírás-kodás módosítására vonatkozó törvényjavaslat már készen várja a ház elé való terjesztését. A hír ebben a formájában helyreigazításra szorul. Az igazságügyminiszter ugyanis a tervezet készítőjével, Edvi Ilés Károllyal egyelőre a törvénytervezet első fogalmazványában állapodott meg. Ez a fogalmazvány még szaktanácskozmány elé kerül s csakis a tanácskozmány tárgyalásai után elkészülő munkálat fog mint törvényjavaslat a ház elé terjesztetni.

Kiegyezési tárgyalások. Beavatott helyről jelentik: Az osztrák miniszterelnök értesítette Wekerlét, hogy felvenni kívánja vele a kiegyezési tárgyalások fonalát. A kérdéssel a ma délutáni miniszter tanács foglalkozott és határozataképpen Wekerle miniszterelnök a hét végén Bécsbe utazik.

Uj koronaőr. A mai minisztertanács — hír szerint — elhatározta Wesselényi Miklós bárónak ország képviselőnek koronaőrre való kinevezését. Wesselényi kinevezésével megüresedik Kolozsvár második kerületének mandátuma.

A munkások balesetbiztosítási törvényjavaslata. A munkások balesetbiztosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására egybehívott mai értekezleten Szávay Gyula, a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára is felszólalt. Felszólalásában részletkérdéseket mellőzve, a munkaadók megerősítésével foglalkozott valamint azzal az elkészült fogadtatással, amelyben a munkások a törvényjavaslatot részesítették. Kifejtette, hogy szükséges volna, hogy az állam a balesetbiztosítás folytán az iparra háruló díjak felét magára vállalja, vagy ha erre nem képes, legalább a kisipar kvótáját kell megkönnyíteni. Egyébként a törvényjavaslatot, úgy, amint van, a kamara nevében örömmel üdvözi, de helyeseknek tartaná

ama módosításokat, amelyek lehetővé tennék, hogy a munkásszervezetek a javaslatot bizalommal fogadják.

A király nem jön Magyarországra.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szeptember 4.

Régebben híre járt, hogy a király szeptember 20 án Budapestre érkezik és több fogadás, udvari ebéd után hosszabb tartózkodásra Gödöllőn marad.

Ez a hír akkor teljesen alaposnak bizonyult. A gödöllői kastélyt sebtében renoválták a körülövező parkkal egyetemben és az uradalom személyzete az udvari vadászatok előkészítéséhez fogott. A kormánypartí sajtó pedig dicsérte az új korszakot, amely ime, felolvasztotta a bécsi udvar fagyát és hozzánk is juttat valamicskét a korona fényéből.

Most azonban bécsi munkatársunk utján arról a szenzációs hírről értesülünk, hogy a királyi „látogatás” elmarad.

Szeptember 20 ika helyett csak október végén, a delegációk megnyitására jön a király Budapestre. Akkor is csak két három napig marad kedves magyarjai körében, aztán visszautazik Bécsbe. A gödöllői séjour elmarad. Ami renoválást eddig ejtettek, elteszik — jobb időkre.

Első pillanatban magunk is kételkedtünk hírforrásunk megbízhatóságában. Utána járunk a dolognak és azt az információt kaptuk, hogy a hír teljesen igaz. Igaz, hogy az udvar titokban tartja ezt a legújabb elhatározását, de közvetett formában mégis nyilatkozott róla.

Ugyanis október elejére volt kiszabva a Szent István-bazilika zárkóztatása és az Andrássy-szobor leleplezése. Mindkét ünnepély határidejét azért halasztották idáig, mert a

király személyes megjelenését helyezte kilátásba. Most ez ünnepek rendezőbizottságait bizalmasan értesítették, hogy a király csak október végén érkezik Budapestre, akkor is sokkal rövidebb ideig marad, semhogy ily ünnepeken részt vehetne.

Ugy látszik tehát, hogy az új korszak békés fénye csak belőlünk áradozik olyan bőségesen. A bécsi udvar megmaradt ezután is annak, ami azelőtt volt: áldástosító napnak Bécs felé, komor haragos felhőnek Magyarország felé.

A malommunkások sztrájkja.

Békéltetési tárgyalások.

A sztrájk tovább folyik.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 4.

Az István gőzmalomban a tegnap reggel teljesen váratlanul kitört sztrájk nem valami rövid lefolyásnak ígérkezik, amint azt már előre is látni lehetett. A kihontakozást nagyon megnehezíti, hogy az igazgatóság az utóbbi évek egymást követő válságai és általános üzleti pangása miatt ezidőszere nem teljesítheti a munkásoknak a bértemelésre vonatkozó követeléseiket, viszont a munkások a piaci drágaságra hivatkozva nem hajlandók azoktól elállni. Egyébként a többi pontokra nézve pedig a kölcsönös engedékenység alapján közös megállapodás történt a délután folyamán.

A mai tárgyalások minden mozzanatáról részletesen beszámol tudósításunk:

A reggeli órákban az István gőzmalomban igazgatósági ülés volt, melyen elhatározták, hogy a bizalmi férfakkal vagyis a sztrájk bizottsággal felveszik a tárgyalásokat, ha azok a munkások részéről írásbeli nyilatkozatot hoznak, melyben az összes

SÁGI.

Szárnyaszegett dalok.

XI.

Rólad beszél a röpke álom,
Mely éjjelenként bus lelkemre száll,
Arany napom! Óh éltető világom!...
Hideg, kemény vagy édes rózsaszálom,
Te delvirág, te szikla rózsaszál!

Mikor szemedben lelked nézem,
Reményeimnek alkonyulatán,
Sötét jövőmet látom ved tűzében...
Bolygó világ vagyunk mi, lám, egészen...
Utánad én, és futsz te más után!

S habár reményvirágim mind lehulltak,
Valamit mégis úgy várok — vakon!
S megátkozom ezerszer azt a multat,
Melynek méhéből most felém tolultak
A bu, a kin, s a metsző fájdalom!

XII.

Olyan vagy, mint a démon!
Jó szíved, s vad, kegyetlen.
A csillagtűz és a pokol
Emésztő lángja ég szemedben!

Ördög vagy, s angyal, Édes!
Ki üdvöt s kárhozatot adsz...
Örök hűtlenség él szavadban,
Amikor hűséget fogadsz!

Kegyes vagy, jó — s kegyetlen!
Tudod: győtrén szeretlek...
S a viszonzás — egy lesújtó
Gyilkos, fájó tekintet!

XIII.

Csak az fáj, hogy szeretlek,
S te azt gunnyal viszonzod!
Kifosztva lelkem' álmaimból,
Mely az egekbe vonzott.

Csak az fáj, hogy reményem,
Sok álmom sirba szállott!
Hogy nálad új boldogtalanság
Csak, amit feltalálok!

Csak az fáj, hogy imádlak,
Zokogva, sirva, vágyva...
S te, óh te démon, ördög isten,
Belétiporz a sárba!...

XIV.

Te vagy az én törvényem,
Éltem zsinórmértéke!
Te vagy, te vagy a lelkem üdve,
S a kárhozatja, vétke!
Te vagy a poklom, menyországom,
Áldásom és százsoros átkom,
Te vagy barátom, ellenségem,
S a végtelen nagy mindenségben
Jó sorsom üdve, balsorsom átka,
Sötétségem, s napom világa!...

Te vagy az én törvényem!

XV.

Mig nem ismertelek,
Magasba vitt a szárnyam!
Csillagsugáros, holdsugáros
Állomvilágba jártam.

Mig nem ismertelek,
Reményt-reményra szőttem,
És délibábrakosta váram
Ott állott már előttem!

S kihunytak mind az álmok,
Miket egymásra róttam...
Lecsüggedt, béna lett a szárny is...
Te benned is csalódtam!

XVI.

Haldoklik a szívem...
S haldoklik a szívem tavaszos reménye...
Oda a sok álom!
S velők odalett a
Lelkem tiszta fénye!

Haldoklik a lelkem...
Vissza-viszavágyik a csillagos égbe!
Ottan nincs csalódás...
Az életemnek ott tán
Nincsen is reménye!

XVII.

Azt hittem: lelkünk összefonódik...
Azt hittem: tied leszek én holtig!
Hogy lelkem álma valóra válik...
S reményvirágim
Elfonnyadtak mind, utolsó szálig!...

Hittem: kezvedben rózsalevél van,
Illatát szívtam félig aléitan...
Méreg volt ám a rózsalevélen.
S töviseit te
Beledőfied a szívembe mélyen!

munkások magukra nézve kötelezőnek ismerik el a bizottság megállapodásait.

A békéltető tárgyalások délután 3 órakor kezdődtek az Ipartestület tanácsstermében. A hatóság részéül Boldizsár Kálmán helyettes főkapitány és Vetéssy Béla az iparügyszócsály vezetője, az István gőzmalom igazgatóságának képviselőjében pedig Szabó Kálmán országgy. képviselő — elnök, May Andor ügyvezető igazgató és Zádor Lajos alelnök, a munkások részéről mint bizalmi férfiak Péntek Sándor, Fehértoi József, Lippe János, Baranyi Andor, Takaró Andor és Boldizsár Sándor jelentek meg. A bizalmi férfiak bemutaták a munkások megbízó levelét, melyen körülbelül 150 név szerepel és még egy beadványt, melyben követelésekbe foglalják az egy és fél órai ebédidőt és most már átlag a 20%-os béremelést.

A memorandum tárgyalása előtt Zádor alelnök szólal fel és az igazgatóság nevében visszautasította a sztrájk bizottság beadványában foglalt azon állításokat, mintha a munkásokkal embertelenül, vérlázítóan bánának. A munkások mindenkor a legtisztességesebb bánásmódban részesítettek, így a legnagyobb erőlylyel kénytelen tiltakozni az igazgatóság reputációja érdekében az ilyen kifejezések ellen.

Ezután a követelések részletes tárgyalása következett.

Az első ponton, mely a szakegylet megalakítását és a szabad szervezkedés lehetőségét követeli, hamar tullestek, az igazgatóság kijelentette, hogy e tekintetben a munkásoknak teljesen szabadkezet enged. Azt azonban előrebocsájtotta, hogy szervezett és szervezetlen munkás között különbséget nem tehet.

A teljes vasárnapi munkaszünetnek, mely a második pontot képezi — az igazgatóság feltétlen híve és minden erejével oda fog törekedni, hogy az a közel jövőben akár törvényhozási, akár egyesületi uton mihamarabb rendeztessék.

May Andor igazgató a munkások meg-

nyugtására még kijelentette, hogy Budapesten e tárgyban még a jövő héten megindulnak a tárgyalások és valószínűleg még ez évben a miniszterium által rendelti uton életbe lesz léptetve a teljes vasárnapi munkaszünet a malmokba, de addig is az István gőzmalom munkásainál a vasárnapi munkabért 50 százalékkal felemeli.

Ézt a kijelentést nagy megnyugvással vették tudomásul a munkások megbízottai és ennek hatása alatt gyorsan megegyezésre is jutottak a többi apró-cseprő követelésekre nézve.

Hanem következett a memorandum legfontosabb része a 20 százalékos béremelés.

Ennek tárgyalásánál az igazgatóság határozottan kijelentette, hogy nincs abban a helyzetben, hogy ez idő szerint a béremlésre vonatkozó követelést teljesítse. Nincs pedig azért mert az István malom igyis az összes vidéki malmok között a legnagyobb bérfizetésben részesíti munkásait, ha tehát e követelésnek eleget tesz, versenyképessége azáltal sokat veszítene. Nem kevésbé méltánylandó az is, hogy kerek három hónapig, míg ugyanis az új berendezkedés folyamata tartott, dacára a sokkalta kevesebb teendőknek és jóval kisebb forgalomnak — munkásait teljes számukban a rendes fizetéssel javadalmazta.

A sztrájk bizottság tagjai között nagy elkeseredést keltett az igazgatóság ezen álláspontja és határozottan a sztrájk folytatása mellett foglaltak állást.

Nagy és szenvedélyes vita keletkezett, melynek során az igazgató nagy horderejű kijelentéseket tett. Óva intette a munkásokat, hogy nyugodjanak meg a változathatlanba és bizznak az igazgatóság jóindulatába, mely mindenkor szívén viselte a munkások érdekeit. Mert — úgy mond — a malom el van készülve és bírja a sztrájkot legalább is három és fél hóig, mivel rendkívül magas kötései vannak lisztre, most pedig hihetetlen alacsony áron végezetheti a munkát más malmok-

nál és ezáltal eleget tehet kötelezettségeinek. Tehát ez a sztrájk nem fog ártani a malomnak, hanem igenis óriási károkat okozhat a vidék kis gazdáinak.

Hozzá, izgalmas vita után végül abban állapodtak meg, hogy a bizalmi férfiak a békéltetés eredményét ismertetni fogják a sztrájkolókkal és a tárgyalásokat holnap délután újból felveszik az igazgatósággal.

A sztrájkantányán, az olajútóban egész nap csend uralkodott. Semmiféle hatósági beavatkozásra nem volt szükség. Ma már a Csokonai- és az Erzsébet malom munkásai is kivonultak.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Tizenhetedik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 4.

Ma az adótárgyalások tizenhetedik napján mintegy 75-80 adóköteles volt beidézve, asztalosok, kárpitások, cipészek, eszmadriak, fodrászok és bábák. A tárgyaláson — mint eleitől kezdve — dr. Megyery Kálmán ügyvéd elnökölt. A bizottság az eddigi következetesen gyakorolt méltányossággal járt el a felekkel szemben. Egy szegény és iparost és egy eszmadria mestert — tekintettel csekély jövedelmükre felmentette az adókötelezettség terhe alól.

Egyébként az adókövetés mai eredménye a következő:

Nagy Gábor ács 21 kor. Marsalkó Mihály ács 21 kor. Szendrei Sándor ács 30 kor. Német Gábor ács 36 kor. Sztraka János ács felmeatve Mészai Gyula ács 36 kor. Puhász József ács 30 kor. Dézsi László ács 60 kor. Szabó Péter ács 25 kor. Kovács Béla asztalos 22 kor. Kovács József asztalos 36 kor. Weisz Gyula kárpitos 25 kor. Fischer Gyula asztalos 45 kor. Balogh Imre asztalos 20 kor. Antal Bálintné bába 11 kor. Steinberger Jakabné bába 12 kor. Szabó Albertné bába 10 kor. Fenczel Anna bába 16 kor. Szabó Péterné bába 10 kor. Szendrei Sándorné bába 8 kor. Szabó Lajosné bába 21 kor. 60 fill. özv. Grünfeld Jakabné bába kor. 24 Reich Jakabné bába 10 kor. özv. Szabó Albertné bába 27 kor. özv. Klein Józsefné bába 27 kor. Sztraka Jánosné bába 28 kor. Moskovits Dezsőné bába 15 kor. Szabó Józsefné bába 49 kor. 50 fill. Krausz Kálmán bádogos 24 kor. Gerő József bádogos 56 kor. Csathó Gábor bádogos 56 kor. Gulyás Géza bádogos 61 kor. 20 fill. Ember Julianna fodrász 15 kor. Nyeste Katalin fodrász 20 kor. Kispék Ember Julianna fodrász 15 kor. Oláh Sándor fodrász 23 kor. Fischer Dezsőné fodrász 36 kor. Artner Géza fodrász 54 kor. Boczán Ferenc fodrász 25 kor. Reiter Sándor fodrász 45 kor. Klein Samuel cipész 21 kor. Rátkai Imre cipész 24 kor. Borbély Sándor cipész 24 kor. Klein Salamon cipész 23 kor. Deutsch Márton cipész 31 kor. 50 fill. Schvare Géza cipész 40 kor. Erdős Béla cipész 55 kor. Fischer Menyhért cipész 70 kor. Kereskényi István cipész 50 kor. Cziczó Lajos cipész 100 kor. Nemes Gábor cipész 200 kor. Nikolics Károly cukorkészítő 38 kor. Dörre Ferenc cukrász 150 kor. Buday Károly cukrász 189 kor. 20 fillér. Ifj. Péntek Sándor eszmadria 21 kor. Takács Lajos eszmadria 24 kor. Szűcs Mihály eszmadria 21 kor. Szentesi Mihály eszmadria 21 kor. Szentkirályi József eszmadria 24 kor. Petrus József eszmadria 24 kor. Makai János eszmadria 24 kor. Kiss András eszmadria 54 kor. Kerékgyártó Mihály eszmadria 21 kor. Homoki Imre eszmadria 24 kor. Köbli Károly eszmadria 24 kor. Farkas Sándor eszmadria 21 kor. Prés. József eszmadria 24 kor. Bányai Lajos eszmadria 22 kor. Csankó Sándor eszmadria felmentve. Csanka József eszmadria 21 kor.

XVIII.

Azt hitted: játékszer a szívem,
Amit kacéran összetörhetsz.
Azt hitted: gögöd megöli lelkem,
Sárba tiporva földre görbeszt?...
Csalódtál! . . . Szívem össze se törted!
Mistad lelkem zokog csupán!
De a könnyárja végre kiesordul
S szívérvány kél a vihar után!

XIX.

Csalódtam benned . . .
Valamit vártam,
Mikor veled kar: karba füzve jártam,
A holdsugáros némaságban . . .
S csalódtam benned!

Csalódtam benned . . .
Valamit kértem . . .
Az életem, lelkem én odaigértem
A csiláglényes méla éjben . . .
S csalódtam benned!

Csalódtam benned . . .
Csak egy szót vártam,
Ahogy feléd dalokban szálldogáltam...
Lelkemben most holt némaság van...
Csalódtam benned!

XX.

Két rózsalevéltre két nevet irtam,
Tied az egyik, — másik enyém . . .
S úgy vártam sokáig:
Mit hoz a szélnek szárnya felém . . .

És jött a regg, és néztem a rózsát:
Rajta van-e a drága levél?
Az enyém ott volt . . .
A tiéd' messzi fujta a szél!

XXI.

Hittem ősszel a feltámadásban,
Midőn lepergett a sárga levél...
Tudtam: utána nagy álmodás van,
S tavaszkor mind új életre kél . . .

Szívemben bus, de tavasz virágozott,
S midőn lehervad, ősz jön utána...
De szívemnek ez ősz halálból
Többé sohsem lesz feltámadása!

XXII.

Hová, hává lett szárnyaimnak
Merész röpte, vad csapongása?
Mely az egekbe vitte lelkem'
Tüzes, villámos fellegekben
Hogy ott a Rejtezőt belássa?!

Hová, hává lett száz reményem,
S lelkem ezer sok színes álma?!
Meggzegtep szárnyim büszke röptét,
Kacsóid lelkem összetörték,
S kidobtat, — kinra, árvaságra!

Szabó István.

Faragó József eszmadia 25 kor. Zake László eszmadia 24 kor. Nagy Gábor eszmadia 36 kor. Bulatko János eszmadia 36 kor. Baróti István eszmadia 27 kor. Péntek Sándor eszmadia 21 kor. Szentjóni László eszmadia 25 kor. Szabó Imre eszmadia 25 kor. Szűcs Lajos eszmadia 30 kor. Varkoly József eszmadia 50 kor.

Egyház és iskola.

A zsidó polgári leányiskola népessége. Hogy milyen nagy szükségét pótolta az új zsidó polgári leányiskola, mi sem bizonyítja inkább, mint hogy a tegnapi napig a rendszeres beiratás hátréidejéig 71 leány iratkozott be három osztályba. Ez a létszám az utólagos beiratás folyamán minden valószínűséggel föl fog emelkedni 90-ra, osztályonként 30-30-ra, amiél nagyobb szám az ideiglenes helyiségben nem is igen fér. Megjegyzendő, hogy a beírt növendékek között több keresztény is van.

Sóvágó cinkosai.

Szenzációs fordulat.

Letartóztatott büntárs.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 4.

Napok óta folyik a vizsgálat Sóvágó cinkosainak ügyében és egyre gyűlnek, torlódnak a bizonyítékok. Hanem a banda azért tagad konokul, a megrögzött gonosztevőket a terhelő adatok súlyával sem lehet vallomásra bírni. Valósággal cinikusan viselkednek. Egytől-egyig erősen hisznek abban, hogy rövidesen szabadlábra helyezik őket, mert nem tudnak semmit sem rájuk bizonyítani. A nyomozás és a vizsgálat azonban máris olyannyira eredményesnek mutatkozik, hogy aligha kerülnek a veszedelmes alakok egyhamar szabad levegőre. A nap-nap után felmerülő újabb jelek és a valószínűség kétségtelen látszatával bíró körülményekből, határozottan megállapítható, hogy a nyomozás helyes irányban indult meg és a vizsgálat sikeres lesz.

A gazemberek hasztalan tagadnak, hasztalan védekeznek a legravaszabb agyafurtsággal, nem fogják körmönfontóságukkal félrevezetni az igazságszolgáltatást, nem kerülnek el a törvény súlyos kezét. Valamennyien fegyház, börtönviselt gonosztevők, ismert rémei a vármegyének, akik állandóan csendőri felügyelet alatt voltak és mint ilyenek már régóta gyanuba voltak véve, de ha az ok megvolt is, bizonyítékok hiányában nem lehetett őket nyakoncsipni.

Előbb utóbb azonban be kellett kerülniök és most, hogy ez bekövetkezett, nemcsak Erdei Sándorné, a szerencsétlen beteg asszonynak leleplezése alapján történt, a büdsszentmihályi és derecskei csendőrség kezében egész sereg bizonyíték volt már ellenük. Erdei Sándorné levele csak nagyobb világosságot vetett a banda gaztetteire és megerősítette a gyanút ez emberek ellen.

Hosszupályiban nincs ember, aki Erdei Sándor erdőört ne gyanúsította volna, Kende gyógyszerész vakmerő kirablásának részességével. Ez az Erdei Sándor és a bandának még másik letartóztatott tagja, Siteri János is teljesen Sóvágó kaliberű emberek. Bizonyos, hogy ők követték el a büdsszentmihályi

két rablást, amelylyel vádolják őket és amelyben Sóvágó is résztvett, valamint szinte kétségtelen, hogy a Méliusz-téri bünténynek is ők a tettesei.

A banda ügyében egyébként mint azt tegnap előre jeleztük, — ma szenzációs mozzanat történt. Közbejött újabb gyanúkok alapján ugyanis letartóztaták Nyiri Sándor böszörményi lakost, Sóvágó sógorát. Nyiri Sándor ellen, akit már napok óta megfigyelnek, szemmel tartanak a nyomozó közegek nagyon sok olyan terhelő körülmény és súlyos bizonyíték merült fel, melyek azt látszanak megerősíteni, hogy része van a banda viselt dolgaiban. Letartóztatása rendkívül jelentős fordulat az ügyben a vizsgálat eredményére nézve elvárta az utját annak a lehetőségnek, hogy a tábla a beadott felebezés folytán a bandát szabadlábra helyezze, amely esetben okvetetlenül kisiklanának a gonosztevők a törvény kezei közül.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— szept. 4.

Erzsébet királyné emlékezete.

*Őszi hervadás volt, ciprusok avarja
Hullott idegenben egy bus ravatalra;
Elmulás fuvalma sirt át a haraszton,
Mehalt messze tőlünk egy királyi asszony.*

*Most is hervadás van és a szívünk innét
Bolyongva indul el hosszú utra ismét,
Jajgatva-zokogva keres egyre téged
Áldott nagyasszonyunk, szenvedő Erzsébet*

*Zokogva kérdezi e nemzet, az árva:
Gondolsz-e onnan is szép Magyarországra?
Küldesz-e majd nyhet gyötrött sziveinkre?
Hisz nem tudott senki így szeretni, mint te.*

*Szentséges Királynénk asszonyunk Erzsébet,
Az örök halálon győz a te emléked.
Őszi hervadáskor ezerszin virágba
Borul idelent az emlékezés fája.*

*Áldott legyen a te szent neved örökké,
Áldott legyen a hant, amely lágyan fődbe
Erzsébet királyné, légy ezerszer áldott,
Ki az árvaságból bennünket kiváltott!...*

Pakots József.

Debrecen és a portenger.

— A megélenkült esti korzó. —

— szeptember 4.

Hiába, nem lehet tagadni, olyan poros város széles Magyarországon nincs több, mint a mi városunk.

Az esteli órákban, mikor az ember a dologba belefárad, egy kis jó levegő után vágyódik: hova menjen a debreceni ember?

A város környéke oly isszonyatos portenger kerekedik, mely az ember ruhájába tüdőj becsúszva, valóban a legveszedelmesebb.

És ez ellen nincs semmi szer. Olyan porfészekbe lett ez a város építve, honnan most már nincs menekvés.

A nagyerdő fái a folytonos forró napok miatt hullják levelüket, valami nyomozó hőség uralkodik a fák között, az ember benne önmagának is mintegy terhére van.

Nincs szabadulás tehát a por és hőség elől. Mag ha magát a Tisza folyó: is ide

vezetnék, annak sem lehetne hasznát venni, a városnak ezt a roppant nagy területét vízzel ellátni merő képtelenség.

Nyeljük tehát port továbbra is, míg a tüdőnk teljesen el nem pusztul.

Az esti korzó is már megélenkült, jött a tanulni vágyó ifjúság városunkba özönövé, haza jöttek a fűdőzésből a módosabbak, úgy hogy sokszor veszedelmes a tolongás miudecki látni és láttatni akar, a tetszelgés, kacérkodás persze szinte nem maradhat el.

Már ez így van őszintén Debrecenben, emberek vagyunk, szívjuk a port s élvezetre vágyódunk.

Az ősznek sok az öröme, sok a bánata, kinek vigszágot, kinek szomorúságot hoz.

— Kossuth a székely fürdőért. A székely fürdők föllendülése várható azon intézkedéstől, melyet a jövő év elsejétől kezdve Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter életbe öhajtt léptetni. A több oldalról jövő panaszok meggyőzték ugyanis a minisztert, hogy a székelyföldi ásványvizek a hiányos vasuti összeköttetés és igen magas vasuti tarifa miatt nem versenyezhetek a külföldi ásványvizekkel. Kossuth ezen a bajon már 1907-től kezdve úgy öhajtt segíteni, hogy az igen mérsékelt, a mostani szállítási díjnak felénél is kisebb tarifát kíván megállapítani ásványvizeink szállítására. Ebben a tekintetben legközelebb szaktanácskozomány lesz a kereskedelmi minisztériumban.

— Alkalmazás. A siketnémák debreceni intézetében egy jó írású nő alkalmazást nyerhet. Az illetőnek elfoglaltsága inkább csak a délutáni órákra terjed; javadalmazása havonként utólagosan fizetendő 30 korona. Jelentkezni lehet az igazgatóságánál délután 4—5 órák között, Csapó uca 35. szám alatt.

— A petrosényi sztrájk. Petrosényből táviratozzák: Tegnapi este az aninoszai munkatelepen Venczel Gusztáv vállalkozó munkásai munkába állottak. Ezt megtudta Both Alajos, aki több társával a munkásokra rohant, őket megverte, mire azok elszéledtek. A szolgabíró Bothot 14 társával együtt letartóztatta és az ügyészségnek átadta. A bányabánya igazgatósága ma a következő hirdetményt bocsátotta ki: A királyi bányakapitányságnak tegnap közölt határozatával a szünetelő munkásainknak a hatósági békéltetés eredménytelensége után a hó 5 én, szerda estig határidőt engedélyeztünk arra, hogy a munkát ismét felvegyék. E határozat értelmében ama munkásaink ellen, akik a megjelölt időpontig munkába lépnek, a munkamegtagadás címén fegyelmi eljárást nem indítunk. E határozatra való hivatkozással felhívjuk az összes szünetelő munkásainkat, hogy legkésőbb szerda estig rendelkezés az ádatlan munkanélküli állapotok végei vetve, álljanak munkába. Együttal értesítjük összes munkásainkat, hogy a munkarendszabály 20 § a értelmében mindazokat a munkásokat, akik szerda estig munkába nem állnak, elbocsátottaknak fogjuk tekinteni és az e módon elbocsátott munkások a társasági alapszabályainak 26. § a 6. pontja értelmében elveszítik a társasági nyugalmapajzást szemben fennálló igényeiket. E hirdetmény a bányászok között nagy nyugtalanságot keltett, mert a csarda igényeinek esetleges elvesztésével egész jövőjük kockára van téve. A munkások és a bányai igazgatóság között folyó kemény harc dacára a békétárgyalások nem szüntek meg és így még mindig van kilátás arra nézve, hogy megegyezés létrejöjjön. A petrosényi sztrájkjal kapcsolatban előfordult tömeges zavargások alkalmából az igazságügyminiszter a való tényállás megállapítása és a netán szükségessé váló javaslatok sürgős előterjesztése végett Megyery Istvánt, a minisztériumba berendelt főügyészi helyettesét azonnal a helyszínre küldötté ki és a főügyész helyettes a legközelebbi vonattal el is utazott Petrosénybe.

A zátonyra jutott magyar hajó.

Az Adria társaság Kassa nevű gőzöse, amely teljes rakományával és huszonöt utassal indult el Genuától Palérmo felé, tudvalevőleg kedden éjjel az Elba-sziget közelében levő Pianosa szirtnél zátonyra került. A Kassa kapitányának, Lukacovich Viktornak távirati jelentése szerint a hajó gépházába nem hatolt be a víz és kedvező időjárás esetén a hajót nem fenyegeti veszedelem. Ha azonban a tenger haboogni kezd, a gőzös menthetlenül odavész. A hajó utasai és személyzete sértetlenül menekültek meg. Az Adria-társaság azonnal intézkedett, hogy a mar-seillei, génuai és messzinai mentőtársaságok néhány gőzöse a Kassa megmentésére induljon és Messzinából a Szavatore, Brindziből pedig az E. M. Sviçei gőzösek el is indultak, hogy segítséget vigyenek a zátonyra került hajónak Roland Ferenc, az Adria-társaság hajózási felügyelője szintén a helyszínre utazott. A Kassa 1904-ben épült Low Walkerben. Sebessége órákint tíz tengeri mérföld és tartalma 1587 tonna. — Triesztből most azt táviratozzák, hogy a hajót sikerült szabaddá tenni és most a buvárok azon dolgoznak, hogy a hajó lékeit betöm-jék. A gőzöst Genuába fogják vontatni.

Letartóztatott rendőrtisztviselő.

Fura esett történt az éjszaka Debrecenben. A rendőrség arról értesült, hogy az ács munkások szakszerveletében dohánygyári munkások vannak, akik engedély nélkül ülésnek. — Nagy Ferenc ügyeletes rendőrbiztos Papp Sándor lovasrendőrparancsnokkal azonnal a helyszínre ment és amikor látta, hogy ott tényleg gyűlés folyik, felszólította őket az eloszlásra. Erre aztán neki estek a jelenlevők, összemarogták és végül az egyik mellékhelyiségbe zárták. Hasonló kép keltették Papp Sándor lovasrendőrt is, akit Nagy Ferenc segítségért küldött. Végre is megérkezett Vágó Béla szocialista párttitkár, aki ugyan kiszabította ugyan őket, de azaz az ígérettel, hogy ez eseből kifolyólag nem kell megemlékednek. De a biztos és az őrsparancsnok ma megölték a feljelentést Maté Ferencé és társai ellen könnyű testiértéért, hatóság elleni erőszakért és személyes szabadság megsértéséért. A vizsgálat megindult a dohánygyárban is, ahol az illető munkásokat elbeszárják.

Kossuth lakoma.

Kossuth Lajos születésének évfordulóját ez évben is társas összejövetellel ünnepli meg a helybeli függetlenségi kör. A lakoma szeptember hó 19-én este 8 órakor lesz Törő Imre vendéglőjében. Midőn e hirt közre adjuk, felkérjük Debrecen polgárságát, hogy a lakomán — pártkülönbség — nélkül jelenjenek meg. Egy teríték ára 3 korona. Akik a lakomán részt akarnak venni, iratkozzanak fel a függetlenségi kör Csapó-utcai helyiségében kitett íven.

Mentő ügy.

A tüzoltó parancsnokság tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy az első segélynyújtást s rendszeres mentőszolgálatot csak ez év október 1-én kezdi meg, azonban a sérültek észállítását mentő-pecsival már szeptember 3-án megkezdi. Ezzel is közelebb vagyunk a rendszeres mentő szolgálat megvalósulásához, melynek hiányát már régen éreztük.

XI. Ince pápa emléke Budán.

Fent a budai várban valamelyik csendes plébánián rájöttek arra, hogy öt év múlva ujul meg az a nap, amelyen XI. Ince pápa született. Ugyanakkor lesz 255 esztendeje, hogy a magyarok Budavárát a törököktől visszafoglalták. A kettős évforduló annyiban van összefüggésben egymással, hogy Fraturi szeriat XI. Ince pápa volt a török elleni hadjáratoknak egyedüli megindítója I. Lipót királyunknak akarata ellenére. Most mozgalom indult meg, hogy a hadjárat emléke maradandólag megörökíttessék s az emlékművön XI. Ince pápának emléke is a budai várban örökíttessék meg. Tudtukkal a főváros márványtáblán is, nagy festményben is megörökítette Budavár visszavételének emlékét, amikor ennek kétszázötven évfordulója volt. De ha a budai vár csakugyan nem tudna elhinni Ince pápa emlékműve nélkül, ám adják össze rá a pénzt a dugigazdag főpapok.

— **A magyar szó Bukarestben.** Érdekes affér hírt táviratozzák Bukarestből: A bukaresti kiállítás területén egy vendéglőben magyar beszélgetés folyt. A pincér is magyar nyelven felelt a vendégnek, aki az új osztrák magyar konzul, Kutschera Miksa volt. Az idegen szöryayen megbotránkoztatott egy másik urat s rájuk szólt a szomszéd asztaltól:

— Ne fecsegenek itt magyarul!
A durva beavatkozásra Kutschera konzul visszafelelt s így megtudta, hogy az idegen, aki rendreutasította, Gradisteanu Péter, a román kulturális elnöke. Szó szót követett és konzulunk úgy összekülönbözött Gradisteanuval, hogy ez tetteleg inzultálta. Az afférnek, amely városzerte kínos feltűnést kelt, lovagias folytatása lesz.

— **A légycipés áldozata.** Keller Izidor a nagyváradi kereskedelmi alkalmazott tegnap meglepetve észlelte hogy bal karja sajátságos módon dagadni kezd. Ijedten orvoshoz futott, aki konstataulta, hogy a fiatalember vérmérgezést kapott. Beszállították a kórházba, ahol Fráter Imre dr. azonnal megoperálta a beteget. Az orvos megállapította, hogy a fiatalembert egy afrikai fajtájú rovar csipte meg, amely a mérsékelt égkör alatt csak legtrikább esetben található. Néhány peronyi késedelem halált okozhatott volna a fiatal embernek.

— **Az eladott birkák.** Korponai Sándor biharudvari juhhejcsár Debrecenből juhozat hajtott a héten Nádudvaron keresztül s utközben 2 db idegen juh vetődött a falukába, amelyeket 6 kor 50 fillérért eladott Jakab Mihály nádudvari lakosnak. A vizsgálat megindult.

— **Vasúti munkások mulatsága.** A vasúti munkások országos szövetségének debreceni helyi csoportja szeptember 16-án délután 3 órakor kezdődő és 17-én reggel 6 órakor végződő szüreti mulatságot rendez a Margit-fürdő összes termeiben. Gyülekezés 16-án délután 2 órakor gróf Dégenfeld-tér 2. szám alatt. Innen indulás post fél 3 órakor az „Egvetörtés” zenekar közreműködése mellett a Bat-hányi- és Varga-utcaon keresztül a Piac-utcaba és végig vonulás a „Margit”-fürdő zárt jégpályájára, hol világozás ával, polgári házassággal és szőlőlopással kezdetet veszi a szüreti mulatság, mely tart este 8 óráig. A felvonulásban részt vesznek lohasas csikós legények, pástor leányok, pástor legények. Cserebogár Józsa, Bugy Sándor, kisbíró, cigányok és osendőök. Amely hölgy a legtöbb levelezőlapot kapja, vagy legtöbbet elad és ki a legtöbbszor megy férjhez, 1—1 díszes emléktárgyat kap. A táncmulatság kezdete este 8 órakor. Belépti díj: előre váltott személyi jegy 1 korona 20 fillér, a pánztárnál váltott személyi jegy 1 korona 40 fillér. Jegyek előre váltandók: Nagy János cipész üzletében Mátusz-tér; Molnár János fodrász üzletében Bathányi u.; Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac u. és a rendezőgnél. A zenét Berecz Sándor kedvelt zenekara fogja szolgáltatni. A tiszta jövedelem részben a Vasúti Munkások Országos Szövetsége Debrecen Helyi Csoportjának alapja javára, részben pedig a helybeli vasúti munkások özvegyi és árvái felsegélyezésének alapja javára fordítanak. Feülírózések köszönettel fogadtatnak.

— **Rövid hírek a rendőrségről** Kevalant Antal székesfejevári asztalos Debrecenbe küldte Hornyivoky János és Braunberger József munkasait, hogy itteni vállalatát elvégezzék. A két segéd az előleggel megugrott. Most körözés öket. — Hráskó Mária bábaasszony ma délelőtt a Dréher söresarmokban felejtette a zsebkendőjét, a melynek sarkába 30 koronája volt kötve. Mikor visszatért, nem tudta se mi a drága keszkenőről. — Ungvári Mária Hetvan utca 37. sz. a lakostól 14 koronát lopott ismeretlen tettes a szomszéd fiókjából. — Durka Teréz Rákóczi utca 17. sz. a lakó családtól 10 koronát lopott ismeretlen tettes. — Tarnas Károly Agárd utca 11. sz. a lakó zenész János nevű fiától 600 pengőt

gánygyerek társaságában bement Imre János Nyugati-utcai bormérő helyiségébe begedülni. A kocsmáros e miatt oly dühbe gurult, hogy füveket vagdosott a fiához, aki súlyos testisérüléseket szenvedett.

— **Az agyvelő súlya.** Az emberi agyvelő átlagos súlya eddigi számítások szerint 400 gramm a férfi, 1247 gramm a női nemre nézve. Bischoff dr., aki különösen nagy anyagot gyűjtött össze e téren, kimutatta, hogy ezen számok tekintetében nagyobb eltérések nem igen fordulnak elő. 550 férfi agyvelő közül csak 59 olyant talált, amelyek az átlagot 100 grammal és 18 at, amelyek azt 200 grammal mutálták felül. Egy 1925 grammos agyvelőnek nem akadt párja. Most azonban Spraft dr. egy amerikai orvosi folyóiratban jelenti, hogy egy 42 éves, nyakszirtmrevedésben meghalt ügyvéd agyvelejét vizsgálta meg és kiönt, hogy annak súlya 2069 gramm. Az e halt ügyvéd feltűnően magas termetű volt, het láb és két hüvelyk hosszú, testsúlya ezzel szemben mindössze 180 font volt. Igaz hogy korábbi időkben nagyobb agyvelő súlyokat is följegyeztek, de ezen számadatok nem nagyon megbízhatók. Ezek szerint Cromwell agya 2231, Lord Byroné 2238 gramot nyomott volna. Az agy súlya azonban nem irányadó még a szellemi erő nagyságának megállapítására. Egy egészsúlyos néger agyát megmérték és 1984 gramm volt az eredmény. Az állatfajok némelyike még nagyobb agyvelővel dicsekedhetik. Egy elefánt agyvelő átlagos súlya 4530 gramm.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképuagytitási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakathban.

— **Iskolanövendékek** részére legolcsóbb bevásárlási forrás u. m. füzetek, órzók, rajzszközök, rajztábla stb. iskolaszerekben **Pongrácz Géza** papirraktárban. Ugyanott iskolakönyvek bekötötten darabonként **20 fillérért.**

— **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik esz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányszori bedörzsolés teljes gyógyulást idéz elő. Ara 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth utca „Arany egyszervu” gyógyszerészár 107—x 51.

— **Alföldy Károly** és fia tánciskolájában az 6-zi tanfolyam szeptember hó 10-én megkezdődik. Bírások elfogadtatnak bár mely időben. Péterfia-utca 2. sz. 458—4—1.

— **Utazók és ügynökök** fix fizetéssel és jutalékkal felvételnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac utca 56.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

A marólug.

Öngyilkos gazdasszony.

— **Megmérgezett gyermek.** —

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 4.

A marólugnak a mai napon hét áldozata is van. Az egyik esében egy öreg asszony emelte ajkaihoz a halált hozó mérget, most gazdája megdorgálta, a másik esetben egy egészen fiatal életet oltott ki a gyilkos folyadék. Szüleinek vétkes gondolatlansága következtében. Végtelenül szomorú és megdöbbentő ez az utóbbi eset, amilyenhez hasonló pedig különösen falu helyen éppen nem mindennapos. Egyre másra fordulnak elő ilyen gyermek szerencsétlenségek, melyek rendszerint gondatlanságból származnak.

Tudósításunk a két esetről egyébként a következő:

Öngyilkosság maróluggal.

Özv. Pénzes Mihályné miot gazdasszony szolgált már évek óta Mikepéresen Tyukodi Jánosnál. Gazdája igen kedvelte, mert mindkét lelkiismeretes, jó cseléd volt.

Az utóbbi időben azonban részegeskedések adta magát, megkedvelte a jóféle nyakolajt, mindig ivott és úgy rászokott az alkoholra, hogy ritkaságszámba ment a nap. Amikor be nem lett volna csodálkozva az öreg nő tőle fogva persze a teendőit elhanyagolta, amit a gazdája bizony nem jó szemmel nézett és többször megfedte, sőt elcsapatással fenyegette.

Ma délben is teljesen részeg állapotban találta és mikor ezért keményen megdorgálta, Pénzes Mihályné szó nélkül kifordult a konyhába. Ott állt az asztalon egy bögre mosashoz előkészített marólugg, felsapta az edényt és kiürítette annak fenéig tartalmát.

A rettetés méreg azonnal megiette hatását, vesselemesen összeesett a belső részeit.

Jajvázékaival együtt össze a szerencsétlen. Gazdája nyomban orvost hívott hozzá, aki ellenmérget adott be neki és gyomormossást ekkalmozott. Az nban hasztalan volt minden, egyre rosszabbul lett. Késő este beszállították a debreceni kórházba, ahol most eszméletlen állapotba fekszik és aligra éri meg a reggelt.

A gondatlanág áldozata.

Molnár Klára Molnár Gyula hajdumegyei jomódu gazdaemter egy éves kislánya, édesanyja vétkes gondatlanságának lett áldozata. Mosás volt a háznál és az apróság ott játszadozott a mosóteknő körül, közben egy pár percet ott hagyta az anyja a mosást és elfelejtette elterelni a teknő melletti bögrét, melyben zsiros szóda oldat volt. A gyermek hozzáférkezett az edényhez, magához vette és egynéhány karttyot ivott belőle. A méreg összeesette szegénynek száját, belső részét.

Azonnal ápolás alá vették és mindent elkövetek, hogy megmentsek az életnek. De hiábavaló volt minden fáradozás, mert pár óra kínos után kiszenvedett.

Az ügyészség megindítja a gondatlan szülő ellen az eljárást.

SPORT.

Debreceni atletikai verseny. A debreceni Torna Egyesület szeptember hó 30-án délután 2 és fél órakor tartja országos atletikai versenyt, amelyen a versenyszámok a következők lesznek: 1. 100 yardos síkfutás. 2. 402 egyetemes méteres síkfutás; bajnokok kizárva. 3. 800 egyetemes méteres junior síkfutás. 4. 800 méteres síkfutás, (4-200) 5. Magasugrás hatos csapatoknak; egyúttal egyéni verseny is. 6. Távolugrás junioroknak. 7. Rudugrás. 8. Kapaszkodás Debrecen szabad királyi város bajnokságáért. Győztesnek aranyérem bajnoki szalagon. 9. Súlydobás hatos csapatoknak; egyúttal egyéni verseny is. Vikéti egyetemes részére. 10. Diszkoszvetés. 11. Gerelyvetés. A versenyeket a M. A. Sz. szabályai szerint a Debreceni Torna-Egyesület nagyerdei sporttelepén rendezik. Nevezési záronap szeptember 20.

Football-mérkőzés Budapesten.

A „Debreceni Torna Egyesület” football csapata f. hó 8-án és 9-én Budapesten mérkőzik. 8-án délután 2 órakor a Ferencvárosi Torna Club csapatával reváns mérkőzést tart, t. i. a F. T. C. július vége felől a D. T. E. meghívására debreceni sport téren országos mérkőzést tartott, ezen bajnoki csapattal szem-

ben eléggé jól megállotta helyét, a mennyiben csak 4-0 eredmény került ki győztesen a F. T. C. 9-én délelőtt fél 11 órakor a Magyar Athletikai Club meghívására a Margitszigeti pályán annak első rangú csapatával mérkőzik, ezúttal ez az első meghívás pesti csapat által 9-én délután a Budapesti Torna Club országos atletikai versenyén vesznek részt testületileg. A 100 yardos síkfutásban Fényes Jenő indul, ki a multkor megtartott budapesti versenyen is első díjat nyert. A *hódmezővásárhelyi* versenyen Szarukán Sandor és Fényes Jenő ismét győztek a 402. y. illetve 60 m. síkfutásban.

TAVINATOR.**Oroszországból.**

Kazán, szeptember 4. (P. t. ü.) Mami-kov fauban, Casztropol kerületben 20 részeg parasit a p.p. vezetése alatt megtámadott it. rendőrt, kik a kocsmában egy asztalnál ültek. A rendőrség, miután előzőleg nyugalmatlan intette a tömeget, sortűzet, miközben két ember életét veszítette, a pap pedig súlyosan megsebesült. A rendőrök végül széjjelkaszagták a tömeget. Tizenhét embert letartóztattak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 4.

Buzakínálát jó. Vételkedv élénk. Nyugodt irányzat mellett 55 000 métermázsza került forgalomba változatlan árákon. Egyéb gabonafélék közül tengeri és rozs tartott, zab forgalmánálkül, árpa változatlan.

Idő: forró.

Buza októberre	14 32-34.
Buza szeptemberre	14 90-92.
Rozs októberre	12 32-34.
Rozs áprilisra	12 82-84.
Zab októberre	13 20-22.
Zab áprilisra	13 32-34.
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	12 00-02.
Tengeri 1907 májusra	10 24-26.
Repece augusztusra	—

Regényesarnok.**Margit, meg az a másik.**

— Irta: Vidovich Ernő. —

(Folytatás.)

— Oh semmi, semmi — szolt zavarral a festő — csak udvariasság az egész.

De ki ez a nő, hogy úgy védelmezted előttem? — szolt csodálkozva Rápolthy.

Pompásan adta a szerepét. Minden szava esendes ironia volt, amit nem is akart palástolni. Laikus ember nem értette volna, csak ketten értették.

— Most már megmondhatom, folytatta emelt hangon, azért jöttem, hogy egy harmadikról kérdezősködjek. Te kérdés nélkül megadtad a választ, köszönöm.

Elbucsuztak egymástól. Rápolthy még egy divatos melódiát dudolt, a mint kiment a házból.

Kint volt az utcán. Végig tekintett a sima kövezeten, látta, a mint varázsütésre kigyulnak az utcai lámpák: mellette vidáman mentek el a járókelők, egy egy leány kacéran nézett utána, néha ismerős köszöntötte.

Sokáig csak ezek foglalkoztatták, nem tudott másról gondolkodni. Végre egy mellékutcaba fordult s most már egyedül maradt. Egyedül, egyedül, mily keserves szó ez. Egész Párisban nincs senki, aki megértene, akinek elpanaszolhatná tenger fájdalomát. Nem is értheti meg senki, oly nevetséges a csaldótt szerelmes, aki hitt a szép szemeknek, mennyivel nevetségesebb lenne ő, a szerelem hívatott postája, akit megcsalt az első, ismerős, párisi leány.

Azt határozta, hogy beszélni fog Laurá-

val s legyen vége mindennek. Sokkal könnyebben vette az egész históriát, a mint eleinte hitte volna.

XIX.

Világosságot gyújtott s leült az íróasztala elé. Ilyenkor érkezett a postája. Szórakozottan nézte végig, egyszerre megdobbant a szive, Salamontól volt újabb levele:

— Ugyanaz a forrás, a mely elhozta a sikered hírét, közölte első regényed is.

— Hát Laurának hívják a másikat, a kinek csupa ígéret a külseje, csupa poézisa a lelke? Erette vádoltad meg az elsőt, lehet akaratlanul, de korántsem igazán. Miatlan felejtél el hazát, barátot és a többi kicsiny séget s általa lettél világhírű ember?

(Folyt. köv.)

Szerkesztői-posta

Netti. Verseeskéi csinosak, lehellotszerűek. Amolyan zsuzsufélék, aminket finom lelkű nők tartogatnak maguk körül. Különösebb értékük azonban nincs. Nem közölhetjük.

D. G. A. „Gondolatok” inkább csak ötletek. Ime izelítőül ez a kettő:

„Pérez beszél: kutya ugat,” ha igaz lenne, hány lehetetlen uzsorást lepleznének le ezek a csengő jószágok.

A halál az örökösök östermelője.

D. G. E. hó 5-én és 6-án.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

TITKOS
BETEGSÉGEK ELLEN
A LEGJOBB SZER
TÖRVÉNYESEN VÉDVE.
2-3 NAPALATT
FELELŐSÉGGEL
A LEGRÉGIBB
HÜGYCSÓFOLYÁS MEGSZÜNTETÉSI.
FÉRFIAKNAK K. 1.80. NŐKNEK K. 2.50.
KÖSZTÜENY CSÜZ. REUMA, FÜZ. FÜZGÉJÁS
ELLEN A PAPP L. FELE
MENTHOLIN
BIZTOS HATÁSÚ GÖRGYSZER.
EGY PRÓBA ELEGENŐ!
ÁRA:
1. KORTYÓ
FENTIEKET TITOKTARTÁS MELLETT KÜLDI:
PAPP L.
GYÓGYSZERTÁRA, TISZASZENTIMRÉN.

Főraktár Debrecenben:

TÓTH BÉLA gyógyszer-tára

Iskolás

gyermek részére: kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, flanell takarók és ágyterítők legnagyobb választékban és legjutányosabb áron kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

428-5-4

Alapított 1831. évben.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-ladacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejű végezt még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres mely 200 db-t tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük háróztottan Neustein Fülöp hashajtó-ladacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnik, Tóta B. gyógyszerész uraknál.

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiú és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madracok és flanell takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.

432-x-11

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem Szeged 1899

Arany érem Budapest 1899

Arany érem Pozsony 1902

hydraulikus sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitölhető kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézi hajtásra Herculesnyomó szerkezettel fa- vagy vas tányérral. — Gyümölcs- és

szőlő-őrleket, bogyzógépeket,

Gyümölcs aszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejkorán kértnek.

Kitünő

mézes csemege

szőlőt

ajánl 5 kg os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debrecen.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epo-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitünő toillet szappanok a kendőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három sziben, fehér, rózsza és krém 1 doboz ára 1 korona.

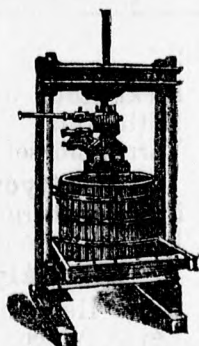
Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Kapható: dr. Rothschnik V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerertárában Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Ursus

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három á-tételel. Vasgerendaszerkezet, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 6.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

A perselyek az Iparbank kiralatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takerékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük teleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás végett a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is.

Tájékoztatóul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen
Annók Sándor
Böszörményi István
Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsches Lajos
Félegyházy János
Friseth Karoly
Ganovszky Lajos
Grünberger és Glück
Havas József
Kertész Miklós

Kertész Nándor
Klein Ignác
Kóhn Henrik
Komlóssy Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Molnár Jenő.
Neumann Nándor
Parti Ferenc

Rickl Antal József
Róth Antal
Várray József

Berettyóújfalv:
ifj. Weiszberger Ignác
Reihbart Nándor

Érmihályfalva:
Grósz Hermann és fia
Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:
Gemeinbeck József

Tulogdy Ferenc

Hajdunánás:

Slachta József

Hajdusoboszló:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizmann József

kereskedőknél.

